

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista.

Ehdotetussa laissa säädettäisiin yleiset perusteet patentti- ja rekisterihallituksen suoritteiden maksullisuudelle ja maksujen suuruudelle. Lakia sovellettaisiin myös sellaiseen muun viranomaisen tuottamaan suoritteeseen, joka perustuu tai kohdistuu patentti- ja rekisterihallituksen pitämään rekisteriin tai tiedostoon. Maksujen suuruuden määrittämisen osalta suoritteet jaettaisiin kahteen ryhmään eli julkisoikeudellisiin suoritteisiin ja muihin suoritteisiin.

Julkisoikeudellisesta suoritteesta perittävän maksun suuruus määrättäisiin pääsääntöisesti suoritteiden omakustannusarvon perusteella eli suoritteesta perittävän maksun tulisi vastata suoritteiden tuottamisesta valtiolle aiheutuvia kokonaiskustannuksia. Patenttioikeuden, tavaramerkin, mallioikeuden, hyödyllisyysmallioikeuden ja integroidun piirin piirimallin rekisteröimisestä ja voimassapitämisestä perittävän maksun suuruus voitaisiin kuitenkin määrätä suoriteryhmäkohtaisen tulojen ja menojen vastaavuuden perusteella eli kunkin rekisterin maksujen kokonaisuutena tulisi vastata kyseisen rekisterin ylläpitämisestä valtiolle aiheutu-

vien kokonaiskustannusten määrää. Laissa mainituista syistä maksu voitaisiin määrätä suoritteiden omakustannusarvoa tai suoriteryhmäkohtaista tulojen ja menojen vastaavuutta alemmaksi tai korkeammaksi.

Muut maksulliset suoritteet hinnoiteltaisiin liiketaloudellisin perustein. Valtion talousarviossa voitaisiin osoittaa määräraha liiketaloudellisin perustein hinnoiteltujen suoritteiden maksujen alentamiseksi.

Pääsääntöisesti maksuja koskeva toimivalta olisi julkisoikeudellisten maksujen osalta kauppa- ja teollisuusministeriöllä ja muiden suoritteiden osalta suoritteita tuottavalla viranomaisella.

Esityksessä ehdotetaan myös leimaverolain, patenttilain 73 §:n, mallioikeuslain 47 §:n, yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin annetun lain 45 §:n, hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 46 §:n, tavaramerkkilain 58 §:n ja kaupparekisterilain 21 ja 31 §:n muuttamista.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1993. Kaupparekisteriin tehtävissä ilmoituksissa maksuihin perustuvaa järjestelmää sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivästä syyskuuta 1993.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
YLEISPERUSTELUT	3	3. Voimaantulo	15
1. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu	3	LAKITEKSTIT	16
1.1. Nykyinen tilanne	3	1. Laki patenti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista	16
1.1.1. Yleistä	3	2. Laki leimaverolain muuttamisesta	18
1.1.2. Kaupparekisterin suoritteista perittävät maksut ja leimaverot	3	3. Laki patenttilain 73 §:n muuttamisesta	19
1.1.3. Patenttimaksut	4	4. Laki mallioikeuslain 47 §:n muuttamisesta	19
1.1.4. Piirimallimaksut	5	5. Laki yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin annetun lain 45 §:n muuttamisesta	19
1.1.5. Hyödyllisyysmallioikeusmaksut	5	6. Laki hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 46 §:n muuttamisesta	20
1.1.6. Tavaramerkkimaksut	6	7. Laki tavaramerkkilain 58 §:n muuttamisesta ..	20
1.1.7. Mallioikeusmaksut	6	8. Laki kaupparekisterilain 21 ja 31 §:n muuttamisesta	21
1.2. Asian valmistelu	7	LIITE	22
2. Ehdotetut muutokset	7	RINNAKKAISTEKSTIT	22
2.1. Erityislain säätämisen tarve	7	2. Laki leimaverolain muuttamisesta	22
2.2. Siirtyminen leimaverosta maksuihin	8	3. Laki patenttilain 73 §:n muuttamisesta	24
2.3. Liiketaloudellisesti hinnoitellut suoritteet .	9	4. Laki mallioikeuslain 47 §:n muuttamisesta	25
2.4. Suhde paikallisviranomaisiin	9	5. Laki yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin annetun lain 45 §:n muuttamisesta	25
3. Esityksen hallinnolliset ja taloudelliset vaikutukset	10	6. Laki hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 46 §:n muuttamisesta	26
4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja	10	7. Laki tavaramerkkilain 58 §:n muuttamisesta ..	26
YKSITYSKOHTAISET PERUSTELUT	11	8. Laki kaupparekisterilain 21 ja 31 §:n muuttamisesta	27
1. Lakiehdotusten perustelut	11		
1.1. Laki patenti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista	11		
1.2. Leimaverolaki	14		
1.3. Patenttilaki	14		
1.4. Mallioikeuslaki	14		
1.5. Laki yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin	15		
1.6. Laki hyödyllisyysmallioikeudesta	15		
1.7. Tavaramerkkilaki	15		
1.8. Kaupparekisterilaki	15		
2. Tarkemmat säännökset ja määräykset	15		

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu

1.1. Nykyinen tilanne

1.1.1. Yleistä

Patentti- ja rekisterihallitus käsittelee patentteja, tavaramerkkejä, mallioikeutta, integroidun piirin piirimallia, hyödyllisyysmallioikeutta, kaupparekisteriä ja yrityskiinnitystä sekä yritysten taseita koskevia asioita. Valtaosan tehtävistä muodostaa kaupparekisteri-ilmoitusten sekä patentti-, tavaramerkki-, mallioikeus-, hyödyllisyysmallioikeus-, yrityskiinnitys- ja piirimallihakemusten käsittely.

Patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista on osa leimaverollisia ja osa maksullisia. Leimaverot perustuvat leimaverolakiin (662/43) ja maksut määrätään valtion maksuperustelain (150/92) periaatteiden mukaan. Patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävien leimaverojen suuruus määräytyy valtion fiskaalisten tarpeiden eikä suoritteiden tuottamisesta aiheutuvien kustannusten perusteella. Valtion maksuperustelain nojalla perittävät patentti- ja rekisterihallituksen maksut puolestaan määrätään periaatteessa siten, että ne kattavat suoritteiden tuottamisesta valtiolle aiheutuneet kustannukset. Nämä maksut määrätään patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista annetussa asetuksessa (202/91).

Vuonna 1990 patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista tuloutettiin leimaveroja yhteensä 50,5 miljoonaa markkaa ja maksuja yhteensä 57,6 miljoonaa markkaa.

1.1.2. Kaupparekisterin suoritteista perittävät maksut ja leimaverot

Kaupparekisterisuoritteita antaa kolme eri viranomaista: patentti- ja rekisterihallitus rekisterinpitäjänä sekä kihlakuntien rekisteritoimistot ja maistraatit paikallisina viranomaisina.

Kaupparekisterisuoritteista perittävät maksut perustuvat useisiin säännöksiin. Näistä tärkein on leimaverolaki. Muita säännöksiä ovat patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista annettu asetus (202/91, jäljempänä patentti- ja rekisterihallituksen

maksuasetus), asiakirjain lähettämisestä annettu laki (74/54) ja asetus (75/54), oikeaksi todistamattomista jäljennöksistä valtiolle perittävistä maksuista annettu asetus (110/77) sekä yrityskiinnitysasetus (778/85). Maistraattien perimät maksut perustuvat yleisen alioikeuden, maistraatin ja julkisen notaarin suoritteista perittävistä maksuista annettuun asetukseen (290/87).

Kaupparekisteri-ilmoituksista perittävästä leimaverosta säädetään leimaverolain 14 §:ssä. Kiinteä leimavero määräytyy perusilmoituksissa yhtiömuodoittain ja muutosilmoituksissa ilmoitettavan asian perusteella.

Patentti- ja rekisterihallitus ja rekisteritoimistot perivät rekisteriotteista kiinteän, sivumäärästä riippumattoman maksun leimaverolain 10 §:n nojalla. Maistraatit perivät rekisteriotteista yleisen alioikeuden, maistraatin ja julkisen notaarin suorituksista perittävistä maksuista annetun asetuksen mukaisen kiinteän maksun. Maistraattien perimä maksu on eri suuruinen kuin patentti- ja rekisterihallituksen ja rekisteritoimistojen perimä leimavero.

Oikeaksi todistettujen jäljennösten tärkein ryhmä on rekisteröityjen yhtiöiden voimassaolevat yhtiöjärjestykset, yhdistysjärjestykset, yhtiösopimukset ja säännöt. Maksu peritään sivumäärän mukaan. Patentti- ja rekisterihallituksen ja rekisteritoimistojen perimä maksu perustuu leimaverolain 6 §:ään. Maistraatit perivät maksun yleisen alioikeuden, maistraatin ja julkisen notaarin suoritteista perittävistä maksuista annetun asetuksen perusteella.

Oikeaksi todistamattomista paperijäljennöksistä patentti- ja rekisterihallitus perii maksun patentti- ja rekisterihallituksen maksuasetuksen 20 §:n nojalla. Rekisteritoimistot ja maistraatit noudattavat oikeaksi todistamattomista jäljennöksistä valtiolle perittävistä maksuista annettua asetusta.

Patentti- ja rekisterihallituksen ja rekisteritoimiston antamista diaaritodistuksista perittävistä leimamaksuista säädetään leimaverolain 6 §:ssä. Patentti- ja rekisterihallitus perii saman pykälän nojalla maksun myös sellaisista todistuksista, joissa todistetaan, ettei tietynnimistä toiminimeä löydy kaupparekisteristä. Maistraatit perivät diaaritodistuksista maksun yleisen alioikeuden, maistraatin ja julkisen notaarin suoritteista annetun asetuksen perusteella.

Mikrofilmeinä saatavilla olevista kauppare-

kisteriedostoista suoritetaan patentti- ja rekisterihallituksen maksuasetuksen 18 §:ssä säädettyt kerta- ja vuotuisorkvaukset. Tilinpäätösasiakirjoja sisältävistä mikrofilmijäljennöksistä annettavista valokopioista peritään maksut oikeaksi todistamattomista jäljennöksistä valtiolle perittävistä maksuista annetun asetuksen mukaisesti. Rekisteritoimistot ja maistraatit eivät myy mikrofilmijäljennöksiä eivätkä anna valokopioita tilinpäätösasiakirjoista.

Patentti- ja rekisterihallituksen yritysikiinnitystoimiston perimät maksut perustuvat valtaosin leimaverolakiin. Toimituskirjana yritysikiinnitysrekisteriin merkitystä asian ratkaisusta velkakirjaan merkittävän todistuksen leimamaksusta samoin kuin rasiustodistuksen leimaverosta säädetään leimaverolain 10 §:ssä. Rekisteritoimistot ja maistraatit eivät tuota yritysikiinnitysrekisteriin liittyviä suoritteita.

Kaupparekisterin suoritteista maksettavasta leimaverosta ovat leimaverolain 2 §:n mukaan vapaat valtio ja valtion laitokset, kansaneläkelaitos, Kera Oy, Teollisen Kehitysyhteistyön Rahasto Oy, Postipankki ja Suomen Pankki sekä virka-asioissa valtion viranomaiset.

Leimaverolain 12 §:n mukaan leimaveroa ei suoriteta patentti- ja rekisterihallituksen ja sen valitusosaston antamasta päätöksestä. Leimaveroa ei myöskään suoriteta osakeyhtiön yhtiöjärjestyksen ja osuuskunnan sääntöjen jäljennöksestä eikä kaupparekisteriotteesta, jotka patentti- ja rekisterihallitus perus- ja muutositmoituksen jälkeen ensimmäisen kerran antaa ilmoituksen tehneelle elinkeinonharjoittajalle. Kyseiset asiakirjat annetaan ilmoittajalle erillisen rekisteröimispäätöksen sijasta.

Leimaverolain 15 §:n mukaan kaupparekisteri-ilmoituksesta ei peritä leimaveroa, kun ilmoitetaan pelkästään postiosoitteen muuttamisesta tai elinkeinotoiminnan lakkaamisesta. Rekisteri-ilmoitus on leimaverosta vapaa myös, kun se koskee keskinäistä palo-, eläin- tai kalastusvaikutusyhdistystä, karjanjalostamista varten perustettua siitoseläinosuuskuntaa tai maataloudellista koneosuuskuntaa.

Yritysikiinnitysasioissa on edellä mainitun lisäksi maksusta vapautettu korjaamisasiassa toimituskirjan antaminen sekä korjaamismerkintöjen tekeminen.

Vuonna 1990 kertyi kaupparekisteri-ilmoituksiin kiinnitettyistä leimamerkeistä leimaveroa noin 47 miljoonaa markkaa. Samana vuonna kertyi rekisteriotteista ja oikeaksi todistetuista

jäljennöksistä valtiolle tuloa noin 9,6 miljoonaa markkaa (patentti- ja rekisterihallitus 1,1 miljoonaa, rekisteritoimistot 5 miljoonaa ja maistraatit 3,5 miljoonaa). Patentti- ja rekisterihallituksen kaupparekisteriosaston perimistä maksuista kertyi tuloa vuonna 1990 noin 2,4 miljoonaa markkaa. Yritysikiinnitystoimisto peri samana aikana leimaveroa lähes kaksi miljoonaa markkaa.

1.1.3. Patenttimaksut

Patenttilain (550/67) mukaan se, joka on tehnyt keksinnön, jota voidaan käyttää teollisesti, voi hakemuksesta saada patentin keksintöön. Patenteja koskevat hakemukset käsitellään patentti- ja rekisterihallituksen patentti-osastossa.

Patenttilain 73 §:n mukaan patenttilaissa tarkoitetut maksut vahvistetaan asetuksella. Maksuista säädetään patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista annetussa asetuksessa. Tämän lisäksi on eräitä suoritteita, joista peritään leimaveroa leimaverolain mukaisesti.

Leimaverolain alaisia suoritteita ovat erilaiset todistukset ja otteet.

Patenttiostaston suoritteista perittävät maksut jakautuvat kahteen pääryhmään: vuosimaksuihin ja patenttiasioihin liittyviin muihin maksuihin. Patenttihakemuksista ja patenteista on suoritettava vuosimaksu ensimmäisen keran maksuvuodet 1—3 yhdessä kolmannen maksuvuoden alkaessa ja tämän jälkeen aina vuosittain patentin voimassaoloajan (enintään 20 vuotta). Oikeudenhaltija, joka haluaa pitää suojan voimassa, joutuu siis suorittamaan vuosimaksuja, joiden suuruus vaihtelee 500 markasta 4 400 markkaan. Vuonna 1990 vuosimaksuja kertyi yhteensä 31,6 miljoonaa markkaa.

Muita patenteihin liittyviä maksuja ovat hakemusmaksu, lähettämismaksu, tutkimusmaksu, uudelleenkäsittelemäksu, nähtäväksi panomaksu, maksu etuoikeustodistuksesta, tilausmaksu, patenttirekisteriin tehtävästä merkinnästä perittävä maksu, patenttiasiamiesmerkinnästä perittävät maksut, käännomaksu, ratkaisumaksu sekä eräät näihin liittyvät lisämaksut. Hakemusmaksuja kertyi vuonna 1990 yhteensä 6,9 miljoonaa markkaa. Patenttihakemuksia tehtiin vuonna 1990 yhteensä 6 469. Näistä 2 059 oli kotimaisia ja 4 410 ulkomaisia.

Lisäksi osastossa tehdään asiakkaiden tilaa-

mia maksullisia palveluita. Vuoden 1990 aikana tehtiin 503 ennakkouutuustutkimusta tai valmistusestetutkimusta sekä 148 kansainväliseen INPADOC-tietokantaan perustuvaa tutkimusta.

Patenttimaksujen osalta määräämisperusteenä on pidetty sitä, että kunakin vuonna saatavat kokonaistulot kattaisivat patenttitoiminnasta aiheutuvat kokonaiskustannukset. Valtion maksuperustelain mukaisten suoritekohtaisten maksujen periminen ei ole patenttimaksujen osalta käytännössä mahdollista. Patenttihakemusten käsittely jakaantuu useammalle kuin yhdelle vuodelle. Nykyisen käytännön mukaan patenttien hakemusmaksut on asetettu pienemmäksi kuin vuosimaksut, jotka perustuvat asiakkaiden saamaan suojaan. Ottaen huomioon kohtuusnäkökohdat ei voida lähteä siitä, että jo hakemusvaiheessa patenttihakemusten tekijät joutuisivat maksamaan saman maksun riippumatta siitä, saako hakija 20 vuotta voimassaolevan yksinoikeuden keksintöön vai ei.

Maksujärjestelmä perustuu kansainväliseen käytäntöön.

Patenttiosaston vuonna 1990 kertyneistä tuloista kertyi maksuina 43,9 miljoonaa markkaa ja leimaveroina 270 000 markkaa.

1.1.4. Piirimallimaksut

Yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin annettu laki (32/91) tuli voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1991. Yksinoikeuden piirimalliin voi saada rekisteröinnillä patentti- ja rekisterihallituksen patenttiosastossa.

Lain 45 §:n mukaan maksut vahvistetaan asetuksella noudattaen, mitä valtion maksuperustelaisissa säädetään. Vahvistetut piirimallimaksut vastaavat suoritteiden tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia lukuun ottamatta valitusmaksua, joka valtion maksuperustelain 2 §:n 2 momentin mukaisesti vahvistettiin suoritteen omakustannusarvoa alemmaksi oikeudenhoidollisista syistä.

Piirimallimaksut koostuvat rekisteröintimaksuista, uudelleen käsittelymaksuista, mitättömäksi julistamisvaatimusta koskevista maksuista, valitusmaksuista sekä piirimallirekisteriin tehtävistä merkinnöistä perittävistä maksuista. Piirimallin rekisteröinti on voimassa kymmenen vuotta.

1.1.5. Hyödyllisyysmallioikeusmaksut

Hyödyllisyysmallioikeudesta annettu laki (800/91) tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1992. Lain mukaan keksijä voi saada rekisteröinnillä yksinoikeuden hyödyllisyysmalliin. Hyödyllisyysmallien rekisteröinti tapahtuu patenttiosaston hyödyllisyysmallijaostossa.

Hyödyllisyysmallioikeusmaksut koostuvat rekisteröintimaksuista, rekisteröinnin uudistamismaksuista, uudelleen käsittelymaksuista, mitättömäksi julistamisvaatimusta koskevista maksuista sekä hyödyllisyysmallirekisteriin tehtävistä merkinnöistä perittävistä maksuista.

Hyödyllisyysmallin rekisteröinti on voimassa neljä vuotta ja se voidaan uudistaa kerran neljäksi vuodeksi. Hyödyllisyysmallioikeudesta ei peritä vuosimaksuja, vaan uudistamisen yhteydessä peritään uudistamismaksu.

Hyödyllisyysmallioikeusmaksuista uudelleen käsittelymaksu ja rekisteriin merkitsemismaksu vastaavat suoritteiden tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia. Vaikkakin rekisteröintimaksu vahvistettiin hieman korkeammaksi kuin suoritteen tuottamisesta aiheutuvat kustannukset, tuottaa hyödyllisyysmallioikeushakemusten käsittely ensimmäisinä vuosina alijäämää patentti- ja rekisterihallituksessa. Tämä johtuu siitä, että ensimmäisenä neljänä vuotena ei kerry lainkaan uudistamismaksuja. Mikäli olisi haluttu myös neljänä ensimmäisenä vuotena päästä täyteen kustannusvastaavuuteen, olisi rekisteröintimaksu pitänyt määrätä kohtuuttoman korkeaksi. Teollisuuspoliittiset näkökohdat huomioon ottaen päädyttiin edellä mainittuun ratkaisuun.

Uudistamismaksu vahvistettiin suoritteiden tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia suuremmaksi. Tämä vastaa patenttien vuosimaksujen osalta jo nykyisin noudatettua käytäntöä. Teollisuuspoliittisesti ei ole tarkoituksenmukaista vahvistaa uudistamismaksua vain suoritteen tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia vastaavaksi, vaan hyödyllisyysmallioikeuden haltijan tulee maksaa saamastaan yksinoikeudesta. Lisäksi perimällä suoritteen tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia korkeampia uudistamismaksuja on mahdollista pitää muut maksut hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain tavoitteiden kannalta kohtuullisina.

Maksu mitättömäksi julistamisvaatimuksesta ja valitusmaksu vahvistettiin oikeudenhoidollisista syistä suoritteen omakustannusarvoa alemmaksi.

Hyödyllisyydshallioikeudesta annetun lain 46 §:n mukaan kyseisessä laissa tarkoitetut maksut vahvistetaan asetuksella.

1.1.6. Tavaramerkkimaksut

Tavaramerkkilain (7/64) mukaan elinkeinonharjoittaja voi saada rekisteröinnillä yksinoikeuden tavaramerkkiin. Tavaramerkkejä koskevat hakemukset käsitellään patentti- ja rekisterihallituksen tavaramerkki- ja mallioikeusosaston tavaramerkkitoimistossa.

Tavaramerkkilain 58 §:n mukaan asetuksella annetaan tarkemmat määräykset siitä, mitä hakijan on rekisteröintiasioissa noudatettava. Tähän perustuen on asetuksella säädetty tavaramerkkiasioita koskevista maksuista.

Tavaramerkkimaksut koostuvat tavaramerkkien hakemusmaksuista, uudistamishakemusmaksuista, luokkamaksuista, määrääjän pidentämistä koskevista maksuista, rekisteröidyn merkin muuttamishakemusmaksuista ja tavaramerkkirekisteriin tehtävistä merkinnöistä perittävistä maksuista.

Tavaramerkeistä ei peritä vuosimaksuja, vaan rekisteröinnin uudistamismaksuja. Tavaramerkin rekisteröinti on uudistettava kymmenen vuoden väliajoin, jos rekisteröinti halutaan pitää voimassa.

Hakemuskäsittelyn yhteydessä perittävien pakollisten maksujen lisäksi tavaramerkkitoimistolle kertyy maksuja rekisteröintikelpoisuuden ennakkotutkimuksista, joita tavaramerkkitoimisto tekee maksullisena palvelutoimintana yleisön pyynnöstä.

Tavaramerkkihakemuksia tehtiin vuonna 1990 yhteensä 6 666, joista kotimaisia oli 1981. Määrä on kasvanut viime vuosien aikana.

Tavaramerkkimaksujen osalta määräämisperusteena on pidetty sitä, että tavaramerkeistä saatavat kokonaistulot kattavat tavaramerkkitoiminnasta aiheutuvat kokonaiskustannukset. Valtion maksuperustelain mukaisten suoritekohtaisten maksujen periminen ei ole myöskään tavaramerkkimaksujen osalta käytännössä mahdollista.

Tavaramerkkihakemuksen käsittely jakaantuu yleensä useammalle kuin yhdelle vuodelle. Tavaramerkin rekisteröinti on voimassa aina 10 vuotta kerrallaan. Rekisteröinti voidaan uusia niin monta kertaa kuin merkin haltija haluaa.

Nykyisen käytännön mukaan rekisteröintien

hakemusmaksut on asetettu pienemmäksi kuin uudistamishakemusmaksut. Uudistamismaksu perustuu merkin haltijan saamaan suojaan, ei uudistamishakemuksen käsittelystä aiheutuviin kustannuksiin.

Jos uudistamishakemusmaksusta perittäisiin vain sen aiheuttamat kustannukset, maksu olisi alle 1/10 hakemusmaksusta. Toisaalta rekisteröinnin hakemusmaksu olisi noin kaksinkertainen. Olisi kohtuutonta, jos merkin haltija saisi aina kymmeneksi vuodeksi kerrallaan yksinoikeuden merkin käyttöön alle sadan markan maksua vastaan.

Maksujärjestelmä perustuu kansainväliseen käytäntöön.

Suurin osa tavaramerkkimaksuista kertyy hakemusmaksuista ja uudistamismaksuista. Vuonna 1990 hakemusmaksuja perittiin yhteensä 5,2 miljoonaa markkaa ja uudistamismaksuja 3,4 miljoonaa markkaa.

Maksullisena palvelutoimintana tehtävistä ennakkotutkimuksista, joita suoritettiin 880, kertyi vuonna 1990 yhteensä 110 000 markkaa. Ennakkotutkimuspyynnöt ovat vähentyneet selvästi viime vuosina. Tämä johtuu parantuneesta asiakaspalvelusta ja siitä, että asiakkaiden käyttöön on varattu mikrofilmit tavaramerkeistä. Suuri osa asiakkaista on ryhtynyt tekemään ennakkotutkimukset itse.

1.1.7. Mallioikeusmaksut

Mallioikeuslain (221/71) mukaan mallin luoja voi rekisteröimällä saada yksinoikeuden mallin ammittamiseen käyttöön. Mallioikeutta koskevat hakemukset käsitellään patentti- ja rekisterihallituksen tavaramerkki- ja mallioikeusosaston mallioikeustoimistossa.

Mallioikeusmaksut koostuvat rekisteröinti- hakemusmaksuista, rekisteröinnin uudistamishakemusmaksuista, luokkamaksuista, yhteisrekisteröintimaksuista, säilytysmaksuista, kuulutusmaksuista ja mallirekisteriin tehtävistä merkinnöistä perittävistä maksuista.

Mallioikeuslain 47 §:n mukaan maksut vahvistetaan asetuksella.

Mallin rekisteröinti on voimassa viisi vuotta ja se voidaan uudistaa kahdesti. Mallioikeudesta ei peritä vuosimaksuja, vaan uudistamisen yhteydessä peritään uudistamismaksu.

Mallioikeushakemuksia tehtiin vuonna 1990 yhteensä 1030, joista kotimaisia oli 499. Määrä on viime vuosina pysynyt miltei ennallaan.

Myös mallioikeusmaksujen osalta lähtökohdiana on pidetty sitä, että malleista saatavat kokonaistulot kattavat toiminnasta aiheutuvat kokonaiskustannukset. Kaikkina vuosina täyteen kustannusvastaavuuteen ei ole kuitenkaan päästy, vaikka maksuja on korotettu lähes vuosittain.

Valtion maksuperustelain mukaisten suoritekohtaisten maksujen periminen ei ole myöskään mallioikeusmaksujen osalta käytännössä mahdollista.

Myös mallien osalta maksujärjestelmä perustuu kansainväliseen käytäntöön.

Suurin osa mallioikeusmaksuista kertyy rekisteröintihakemusmaksuista ja rekisteröinnin uudistamishakemusmaksuista. Vuonna 1990 hakemusmaksuja perittiin yhteensä 1,2 miljoonaa markkaa ja uudistamismaksuja 600 000 markkaa.

1.2. Asian valmistelu

Esitys perustuu kauppaja- ja teollisuusministeriön asettamaan patentti- ja rekisterihallituksen maksujärjestelmän muutostarpeita selvittäneen maksutyöryhmän 31 päivänä joulukuuta 1991 jättämään ehdotukseen. Työryhmässä on ollut edustettuna kauppaja- ja teollisuusministeriön lisäksi valtiovarainministeriö, patentti- ja rekisterihallitus ja Suomen patenttiasiamiesyhdistys ry.

Maksutyöryhmän ehdotuksesta on pyydetty lausunto sisäasiainministeriöltä, oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, patentti- ja rekisterihallitukselta, Teollisuuden Keskusliitolta ja Suomen Patenttiasiamiesyhdistys ry:ltä.

Lausunnonantajat katsoivat yleisesti patentti- ja rekisterihallituksen maksujärjestelmän uudistamisen tarpeelliseksi. Samoin puollettiin patentti- ja rekisterihallituksen siirtymistä leimaveroista suoritekohtaisesti perittäviin maksuihin. Lausunnoissa esitetyt seikat on pyritty ottamaan huomioon esitystä valmisteltaessa.

2. Ehdotetut muutokset

2.1. Erityislain säätämisen tarve

Hallitusmuodon 62 §:ää on muutettu 1 päivänä maaliskuuta 1992 voimaan tulleella Suomen hallitusmuodon IV luvun muuttamisesta annetulla lailla (1077/91), jonka mukaan valti-

on viranomaisten virkatoimien, palvelujen ja muun toiminnan maksullisuuden sekä perittävien maksujen suuruuden yleisistä perusteista säädetään lailla.

Samanaikaisesti tuli voimaan valtion maksuperustelaki. Laki korvasi vuodelta 1973 olleen valtion maksuperustelain (980/73) ja vuodelta 1942 olleen eräiden viranomaisten toimituskirjoista ja virkatoimista suoritettavain maksujen perusteista annetun lain (806/42). Valtion maksuperustelaissa säädetään yleiset perusteet valtion suoritteiden maksullisuudelle ja maksujen suuruudelle. Maksujen suuruuden määrittämisen osalta suoritteet jaetaan kahteen pääryhmään eli julkisoikeudellisiin suoritteisiin ja muihin suoritteisiin.

Valtion maksuperustelain mukaan maksullisista julkisoikeudellisista suoritteista perittävän maksun suuruus määräytyy suoritteen omakustannusarvon perusteella eli suoritteesta perittävän maksun tulee vastata suoritteen tuottamisesta valtiolle aiheutuvia kokonaiskustannuksia. Omakustannusarvosta voidaan poiketa tietyillä laissa mainituilla perusteilla.

Muiden kuin julkisoikeudellisten suoritteiden osalta maksut määrättäisiin liiketaloudellisin perustein.

Toimivalta maksuista päätettäessä on asianomaisella ministeriöllä. Ministeriö päättää, mitkä suoritteet tai suoriteryhmät ovat maksullisia ja mistä suoritteesta tai suoriteryhmästä maksu määrätään omakustannusarvon perusteella ja mitkä hinnoitellaan liiketaloudellisin perustein.

Patentti- ja rekisterihallituksen perimät maksut on tähän asti määrätty valtion maksuperustelain nojalla. Kaikkien patentti- ja rekisterihallituksen suoritteiden hinnoittelua ei kuitenkaan ole ollut mahdollista suorittaa valtion maksuperustelain edellyttämällä tavalla. Käytännössä patentti-, tavaramerkki- ja mallioikeusasioiden kohdalla on maksuja määrättäessä pidetty pääperiaatteena sitä, että kunakin varainhoitovuonna kertyvät asianomaisen tulosityksikön kokonaistulot kattavat asianomaisesta toiminnasta aiheutuvat kokonaiskustannukset. Maksuja määrättäessä on tuloarviot jouduttu perustamaan sisään tulevien hakemusten ja uudistamishakemusten oletettuun määrään eikä kyseisenä vuonna tehtävään käsitteilyöhön.

Valtion maksuperustelain mukainen omakustannusarvo ei sovellu teollisoikeudellisista yksinoikeuksista perittävien maksujen määrää-

misperusteeksi useasta eri syystä. Tärkein näistä on, että suojan hakemisesta ja saamisesta aiheutuvat kustannukset eivät saa nousta hakemisvaiheessa niin korkeiksi, että suojan hakeminen tosiasiallisesti vaikeutuu. Tässä vaiheessa hakijalla ei aina ole riittävää tietoa keksinnön taloudellisesta merkityksestä eikä sen patentoitavuudesta. Samoin tavaramerkin tai mallioikeuden todellinen arvo voi syntyä vasta pitkäaikaisen käytön johdosta. Suojan saamisen kannalta on kuitenkin tärkeää, että hakemus tehdään ajoissa. Esimerkiksi patentin osalta hakemusta ei voi tehdä enää sen jälkeen, kun keksintö on tullut julkiseksi.

Teollisoikeudellisten suojahakemusten käsitelyaika on jo laista johtuvista syistä suhteellisen pitkä. Erilaisista prioriteetti-, nähtäväksi-pano- ja väiteajoista johtuen patenttihakemusten käsitelyaika on lyhimmilläänkin noin kaksi vuotta. Myös tavaramerkkihakemusten käsitely jakaantuu käytännössä useammalle vuodelle. Mallioikeushakemusten lyhin käsitelyaika on noin yksi vuosi. Valtion maksuperustelain soveltaminen tällaisiin suoritteisiin on tästä syystä vaikeaa.

Patenteista, tavaramerkeistä ja mallioikeuksista perittävät maksut perustuvat pääosin yhteispohjoismaiseen ja kansainväliseen käytäntöön, jonka mukaan vuosi- ja uudistamismaksut ovat yleensä hakemusmaksuja suurempia. Ratkaisu on myös suojan saajalle kohtuullinen, koska rekisteröinti on suojan saajalle sitä arvokkaampi mitä pidemmän ajan se on voimassa.

Valtion maksuperustelaki ei ota riittävästi huomioon teollisoikeudellisen suojan antamiseen ja rekisteritietojen ajantasalla pitämiseen liittyviä erityispiirteitä. Erityinen ongelma on uuden suoritteen käyttöönottoon liittyvät maksut. Maksut on edellä mainitun mukaisesti määrätty siten, että hakemusmaksut ja vuosimaksut tai uudistamismaksut yhdessä kattavat kustannukset.

2.2. Siirtyminen leimaveroista maksuihin

Leimaverojärjestelmä on varsin laaja valtion tulojen hankkimisjärjestelmä. Useiden patentti- ja rekisterihallituksen suoritteiden korvausmuotona on edelleen leimavero. Taloudellisesti merkittävin on kaupparekisteri-ilmoituksista perittävä leimavero. Muita leimaverollisia suo-

ritteita ovat muun muassa etuoikeustodistukset sekä erilaiset otteet ja todistukset.

Patentti- ja rekisterihallitus on tulosohjattu virasto ja kihlakuntien rekisteritoimistot siirtyvät tulosohjaukseen lähiaikoina. Leimavero ei ole asianmukainen korvausmuoto tulosohjatun viraston maksullisessa toiminnassa. Leimavero on vero ja sen määrää vahvistettaessa ei lähtökohtana ole suoritteen tuottamisesta valtiolle aiheutuvat kustannukset, vaan varojen kerääminen valtion tehtävien rahoittamiseksi ja muut verotukselle annetut tavoitteet. Leimaveron suuruutta harkittaessa on käytännössä tosin pyritty ottamaan huomioon se, että veron tulisi ylittää valtiolle aiheutuvat kustannukset. Leimaveron puitteissa ei ole kuitenkaan mahdollista määrittää yksittäisen viraston suoritteista perittäviä korvauksia vastaamaan kyseisten suoritteiden tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia.

Patentti- ja rekisterihallitus ja kaupparekisterin paikallisviranomaisina toimivat kihlakuntien rekisteritoimistot perivät eräistä suoritteista kuten todistuksista, otteista ynnä muista leimaveroa ja maistraatit samoista suoritteista maksua. Tämä aiheuttaa tulkintavaikeuksia ja epäyhtenäistä käytäntöä eri viranomaisten kesken. Se on lisäksi menettelyltään hankalaa, koska se edellyttää muusta maksuliikenteestä erillistä kirjanpitoa, mahdollisesti leimamerkin hankkimista ja erillistä tilitystä lääninverovirastolle kahdesti vuodessa.

Patentti- ja rekisterihallitus ja rekisteritoimistot ovat siirtymässä automaattiseen tietojenkäsittelyyn kaupparekisterin pidossa, jolloin uudistuva palvelutoiminta edellyttää nykyistä joustavampaa hinnoitteluperusteiden tarkistamista.

Valtiontalouden tarkastusvirasto on kertomuksessaan 117/53/91 todennut ottaneensa jo patentti- ja rekisterihallituksen vuoden 1980 taloudenhoidon tarkastuksen yhteydessä kannan, jonka mukaan kaupparekisteri-ilmoituksista perittävät leimaverot eivät perustu verotuksellisiin syihin, joten näistä patentti- ja rekisterihallituksen tuottamista suoritteista perittävistä maksuista tulisi säätää valtion maksuperustelain mukaisesti maksuasetuksella. Tarkastusviraston mielestä myös tulosohjaukseen liittyvät näkökohdat edellyttävät, että patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävät korvaukset määritettäisiin vastaamaan suoritteiden tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia.

Nettobudjetointi tulee mahdolliseksi vuoden 1993 alusta. Nettobudjetointiin siirtymisen edellytykseksi on muun muassa valtion vuoden 1993 talousarvioehdotusten laadintaohjeissa (TM 9114/11.12.1991) asetettu, että virasto on maksuperusteisessa järjestelmässä.

2.3. Liiketaloudellisesti hinnoitellut suoritteet

Liiketaloudellisesti hinnoiteltuja olisivat sellaiset suoritteet, joiden kysyntä ei perustu lakiin tai asetukseen, ja sellaiset suoritteet, jotka ovat saatavissa myös muualta kuin patentti- ja rekisterihallituksesta. Pääosin tällaisia suoritteita olisivat erilaiset neuvonta-, koulutus- ja informaatiopalvelut.

Kaupparekisteriosastolla liiketaloudellisesti hinnoiteltuja suoritteita voisivat olla esimerkiksi puhelintiedustelut, nimien ennakkotutkimukset, mikrofilmipalvelut, pohjoismainen otepalvelu, kaupparekisteritietojen välittäminen yleisten tietokantojen kautta sekä automaattisella tietojenkäsittelyllä tapahtuva tietojen seuranta ja poiminta.

Patenttiosastolla tällaisia suoritteita voisivat olla esimerkiksi hakemusten ennakkouutuustutkimukset, tilaustutkimukset tekniikan tason tai valmistusesteen selvittämiseksi, kopiointipalvelut, julkaisujen myynti, koulutus ja konsultointi sekä käyttöoikeuksien järjestäminen ja myynti atk-rekistereihin.

Tavaramerkki- ja mallioikeusosastolla liiketaloudellisesti hinnoiteltuja suoritteita voisivat olla esimerkiksi erilaiset ennakkotutkimukset, koulutus sekä informaatiopalvelut.

Liiketoiminnan luonteisen maksullisen toiminnan hinnoista päätettäisiin liiketaloudellisin perustein. Sen mukaan hinnoittelua tarkastellaan kannattavuusvaatimuksen näkökulmasta. Kannattavuusvaatimus tarkoittaa sitä, että tuotoilla tulee kattaa toiminnan kustannukset ja toimintaan sijoitetulle pääomalle asetettava tuottovaade. Kannattavuusvaatimus pyritään toteuttamaan joustavalla hinnoittelulla siten, että hinnoittelussa otetaan kustannusten ohella huomioon kysyntä ja kilpailu. Hinnoiteltaessa liiketaloudellisin perustein alennuksia voidaan käyttää asianomaisen viranomaisen harkinnan mukaan, kunhan maksullinen toiminta hoidetaan kokonaisuudessaan kannattavuusvaatimuksen mukaisesti. Tällaistaikin toimintaa voi-

taisiin tukea ja hintoja alentaa valtion talousarvioon otettavalla määrärahalta.

2.4. Suhde paikallisviranomaisiin

Kaupparekisteriasioita hoitavat kolmen eri ministeriön alaisuuteen kuuluvat viranomaiset: kauppa- ja teollisuusministeriön alainen patentti- ja rekisterihallitus rekisterinpitäjänä sekä sisäasiainministeriön alaiset kihlakuntien rekisteritoimistot ja oikeusministeriön alaiset maistraatit paikallisviranomaisina. Kihlakuntien rekisteritoimistoille on siirretty asunto-osakeyhtiöiden perusilmoitusten ja muiden kuin yhtiöjärjestystä koskevien muutosilmoitusten käsittely. Kihlakuntien rekisteritoimistoilla ja maistraateilla on lisäksi oikeus antaa kaupparekisteriin perustuvia otteita ja jäljennöksiä. Kaupparekisterin tehtäviä on tarkoitus delegoida laajemmaltikin kihlakuntien rekisteritoimistoille. Maistraatit on suunniteltu lakkauttaa lähitulevaisuudessa.

Käytännön ongelmia aiheuttaa kuitenkin se, että patentti- ja rekisterihallituksen, kihlakuntien rekisteritoimistojen ja maistraattien otteista, todistuksista ja jäljennöksistä perimät maksut eivät kaikilta osin määräydy samojen säännösten perusteella. Patentti- ja rekisterihallituksen ja rekisteritoimistojen suoritteista perittävät maksut perustuvat useisiin eri säännöksiin, joista tärkein on leimaverolaki. Leimaverolain viranomaisryhmytyksestä johtuen jotkut rekisteritoimistojen perimistä maksuista ovat alempia kuin patentti- ja rekisterihallituksen vastavista suoritteista perimät maksut. Maistraattien perimät maksut perustuvat yleisen alioikeuden, maistraatin ja julkisen notaarin suoritteista perittävistä maksuista annettuun asetukseen. Määräytymisperusteiden erilaisuudesta johtuen ei ole käytännössä ollut mahdollista yhtenäistää eri viranomaisten samanlaisista suoritteista perimiä leimaveroja ja maksuja. Kaupparekisteri-ilmoituksista peritään leimaveroa samansuuruisena riippumatta siitä, kuka ilmoituksen ottaa vastaan.

Valtion maksuperustelain nojalla toimivalta maksuista päätettäessä on pääasiassa asianomaisella ministeriöllä. Lakia säädettyä on lähdetty siitä, että koko hallinnonala on saman ministeriön alaisuudessa. Jotta kaikista kaupparekisterisuoritteista voitaisiin periä yhtenäisiä

maksuja, päätösvalta maksuista tulisi keskittää kauppa- ja teollisuusministeriölle.

Ehdotetussa laissa patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista säädetäisiin, että maksun perisi se viranomainen, jonka toimivaltaan kuuluu päätöksenteko kyseisen suoritteen tuottamisesta. Maksun perivä viranomainen olisi velvollinen korvaamaan suoritteen tuottamiseen osallistuneelle muulle viranomaiselle osallistumisesta aiheutuneet kustannukset.

3. Esityksen hallinnolliset ja taloudelliset vaikutukset

Ehdotetun lain säätämisellä ei olisi huomattavia taloudellisia vaikutuksia. Lain mukaan kustannukset olisivat edelleen maksujen määrittämisen perusteena joko omakustannusperiaatteen tai kustannusvastaavuuden periaatteen mukaisesti. Vuonna 1991 viraston toiminnoista kertyvät sekä maksu- että leimaverotulot valtiolle jäivät hieman viraston toiminnasta aiheutuvia kustannuksia pienemmiksi. Leimaveroperusteiden muutosten vuoksi kaupparekisteritoimintojen leimaverojen tuotto arvioidaan vuoden 1992 tulo- ja menoarviossa noin 6 miljoonaa markkaa ja vuoden 1993 talousarvioesityksessä 9,9 miljoonaa markkaa ylijäämäiseksi.

Verrattuna vuoden 1991 tilanteeseen maksuperusteisuus lisäisi lievästi valtion tuloja kaupparekisteritoimintojen osalta. Verrattuna vuosien 1992 ja 1993 tilanteeseen maksuperusteisuus taas vähentäisi niitä.

Esityksellä ei olisi merkittäviä hallinnollisia vaikutuksia. Esitys kuitenkin selkeyttäisi patentti- ja rekisterihallituksen ja paikallisviranomaisten välisiä suhteita maksujen osalta. Lisäksi esitys antaisi edellytykset patentti- ja rekisterihallituksen siirtymiseksi nettobudjettivirastoksi 1 päivästä tammikuuta 1994.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Suomi käy parhaillaan keskusteluja liittymi-

sestä Euroopan patenttisopimukseen. Euroopan patenttisopimuksella on luotu järjestelmä, jossa yhdellä Euroopan patenttivirastoon tehtävällä hakemuksella voidaan saada patentti kaikissa sopimuksen jäsenvaltioissa. Suomen liittyminen tapahtunee vuoden 1995 alusta. Jos Suomi liittyy Euroopan patenttisopimukseen, on välittömänä seurauksena patentti- ja rekisterihallituksen tehtävien patenttihakemusten määrän voimakas lasku, joka puolestaan johtaa hakemusmaksujen vähenemiseen. Hakemusruuhkan takia patenttiosaston henkilöstöä voidaan vähentää huomattavasti hitaammin kuin hakemusvirta pienenee. Tällöin osaston kustannukset muodostuvat tuloihin verrattuna nykyistä selvästi suuremmiksi. Harkittavaksi tulee tällöin, tulisiko patenttimaksuihin soveltaa ylimenokauden aikana alihinnoittelua teollisuuspoliittisin perustein, ja ottaa alihinnoitteluun suuruinen määräraha kyseisten vuosien talousarvioihin. Ehdotetun lain säännökset ja vuoden 1994 alusta suunniteltu patentti- ja rekisterihallituksen siirtyminen nettobudjettiin mahdollistavat molemmat tällaisen menettelyn. Tarkemmin taloudelliset vaikutukset voidaan arvioida Euroopan patenttisopimukseen liittymispäätöksen yksityiskohtaisemman valmistelun ja liittymistä koskevan hallituksen esityksen yhteydessä.

Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen mukaan Suomi sitoutuu liittymään tavaramerkkien kansainvälistä rekisteröintiä koskevaan Madridin vuodelta 1989 olevan sopimuksen pöytäkirjaan viimeistään 31 päivänä joulukuuta 1995. Pöytäkirjan tarkoituksena on se, että yhdellä hakemuksella saadaan tavaramerkin rekisteröinti voimaan kaikissa jäsenvaltioissa. Madridin pöytäkirjaan liittyminen lisää patentti- ja rekisterihallituksen tavaramerkkitoimiston työtä, mutta myös tuloja. Tavaramerkkikäsittelyn hyvän tuottavuuskehityksen ansiosta nykyiset ruuhkat purkautuvat vuosina 1994 ja 1995. Tällöin liittymisen aiheuttamasta lisääntyvästä työstä on mahdollista selviytyä ilman huomattavia resurssilisäyksiä. Tarkemmin taloudellisia vaikutuksia voidaan arvioida liittymistä koskevan valmistelun ja hallituksen esityksen yhteydessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista

1 §. *Sovellettamisala.* Laki olisi tarkoitettu erityislaiksi, jonka mukaan voitaisiin määrätä patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävät maksut. Patentti- ja rekisterihallitus käsittelee patenttia, tavaramerkkiä, mallioikeutta, hyödyllisyysmallioikeutta ja integroituja piirejä koskevia asioita. Se pitää kaupparekisteriä ja yrityskiinnitysrekisteriä sekä julkistaa tilinpäätösasiakirjoja. Lisäksi sillä on eräitä muita tehtäviä.

Ehdotuksen mukaan lakia sovellettaisiin myös sellaiseen muun viranomaisen tuottamaan suoritteeseen, joka perustuu tai kohdistuu patentti- ja rekisterihallituksen pitämään rekisteriin tai tiedostoon. Kaupparekisterin paikallisviranomaisina toimivat kihlakuntien rekisteritoimistot ja maistraatit. Ne antavat kaupparekisteriin perustuvia oiteita ja muita asiakirjoja sekä suorittavat rekisteriin liittyvää muuta asiakaspalvelua. Kihlakuntien rekisteritoimistot myös käsittelevät osan kaupparekisteri-ilmoituksista. Ehdotuksella pyritään siihen, että asiakkaan saamat asiakirjakirjat ja palvelu olisivat samanhintaisia siitä riippumatta, miltä viranomaiselta hän on ne saanut.

2 §. *Määritelmät.* Pykälässä määriteltäisiin suorite, julkisoikeudellinen suorite ja suoriteryhmäkohtainen kustannusvastaavuus. Suoritteilla tarkoitettaisiin tämän lain mukaan patentti- ja rekisterihallituksen tai muun 1 §:ssä tarkoitettun viranomaisen virkatoimia, niiden tuottamia tavaroita ja palveluita sekä muuta toimintaa. Tämän lain mukaista muuta toimintaa olisi lähinnä viranomaisen suorittama valvonta ja tarkastustoiminta. Julkisoikeudellisella suoritteella tarkoitettaisiin edellä mainitun viranomaisen suoritetta, jonka kysyntä perustuu lakiin tai asetukseen ja viranomaisella on suoritteen tuottamiseen tosiasiallinen yksinoikeus. Julkisoikeudellinen suorite olisi muun muassa teollisoikeudellisen yksinoikeuden antaminen, kaupparekisteri-ilmoituksen rekisteröinti sekä

ote patentti- ja rekisterihallituksen pitämästä rekisteristä.

Suoriteryhmäkohtaisella kustannusvastaavuudella tarkoitettaisiin patenttioikeuden, tavaramerkin, mallioikeuden, hyödyllisyysmallioikeuden ja integroidun piirin piirimallin muodostamiin suoriteryhmiin kuuluvien suoritteiden rekisteröimisestä ja voimassapitämisestä perittävien maksujen kokonaismäärän määrittämistä siten, että maksujen kokonaismäärä vastaa kyseisen rekisterin ylläpitämisestä valtiolle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää.

3 §. *Julkisoikeudellisista suoritteista perittävät maksut.* Pykälässä säädettäisiin julkisoikeudellisten suoritteiden maksujen määräämisperusteet. Määräämisperusteeksi ehdotetaan pääsääntöisesti suoritteen tuottamisesta valtiolle aiheutuneita kokonaiskustannuksia eli omakustannusarvoa. Suoritteen omakustannusarvolla tarkoitetaan suoritteen tuottamisesta aiheutuneita kokonaiskustannuksia. Kokonaiskustannuksiin kuuluvat suoritteen aiheuttamien erilliskustannusten ohella suoritteen osuus hallinto-, toimitila- ja pääomakustannuksista sekä muista yhteiskustannuksista. Kokonaiskustannuksiin kuuluvat myös muille kuin maksun perivälle valtion viranomaiselle aiheutuvat vastaavat kustannukset, mikäli nämä osallistuvat kyseessä olevan suoritteen tuottamiseen. Näin on laita useiden kaupparekisterisuoritteiden osalta.

Pykälän 2 momentin mukaan voitaisiin patenttioikeuden, tavaramerkin, mallioikeuden, hyödyllisyysmallioikeuden ja integroidun piirin piirimallin rekisteröimisestä ja voimassapitämisestä perittävät maksut määrätä omakustannusarvosta poiketen siten, että niistä perittävien maksujen kokonaismäärä vastaisi kyseisen rekisterin ylläpitämisestä valtiolle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää (suoriteryhmäkohtainen kustannusvastaavuus). Maksut määrittäisiin suoriteryhmäkohtaisten kokonaiskustannusten ja sisäänjätettyjen hakemusten arvioidun lukumäärän perusteella. Maksujen määrittämisessä tulisi voida ottaa huomioon edellisten enintään viiden vuoden yli- tai alijäämä, jos tämä tulee valtion talousarviota koskevien yleisten säännösten mukaan mahdolliseksi.

Kansainvälisesti noudatettujen periaatteiden mukaisesti yksinoikeuden saamisesta aiheutuneita kustannuksia ei perittäisi täysimääräisinä suojan myöntämisen yhteydessä, vaan vasta suoja-ajan kuluessa. Maksuja määrättäessä voitaisiin ottaa huomioon myös, että suoja on rekisteröinnin haltijalle sitä arvokkaampi mitä pidemmän ajan se on voimassa. Tällöin maksu voisi nousta suoja-ajan myötä.

Suoriteryhmäkohtaista kustannusvastaavuutta sovellettaisiin kustannuksiin, jotka aiheutuvat suojan antamisesta ja sen voimassapitämisestä. Näihin ei luettaisi kustannuksia, jotka aiheutuvat rekisterin käytöstä, esimerkiksi otteen tai jäljennöksen tilaamisesta. Niiden osalta suoritteen tilaaja suorittaa maksun, joka vahvistetaan kyseisen suoritteen omakustannusarvon perusteella.

Pykälän 3 momentin mukaan viranomaisen tai viranomaisten samanlaatuisista suoritteista voitaisiin määrätä samansuuruinen maksu silloinkin, kun suoritteen tuottamisesta aiheutuvat kustannukset poikkeavat toisistaan. Tällaisen kiinteän maksun suuruutta määrättäessä olisi otettava huomioon suoritteiden keskimääräiset kokonaiskustannukset. Maksujen suuruuden tulee perustua tällöin tietyllä aikavälillä samanlaatuisille suoritteille kohdistuviin keskimääräisiin kokonaiskustannuksiin. Samanlaatuisilla suoritteilla tarkoitetaan yleensä samanimisiä ja useasti samassa tarkoituksessa tuotettuja suoritteita. Patenti- ja rekisterihallituksen suoritteet ovat pääsääntöisesti tällaisia.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin poikkeuksista omakustannusarvon tai suoriteryhmäkohtaisen kustannusvastaavuuden mukaisiin maksuihin. Momentin mukaan maksu voitaisiin jättää kokonaan perimättä tai perittäisiin omakustannusarvoa tai suoriteryhmäkohtaista kustannusvastaavuutta alempana yleisesti teollisuuspoliittisista tai oikeudenhoitoon, uuden suoritteen käyttöönottoon tai rekisteritietojen ajantasallapitoon liittyvistä taikka kansainvälisistä sopimuksista tai käytännöstä johtuvista syistä.

Teollisoikeudellisten suojamuotojen tarkoituksena on elinkeinoelämän edistäminen. Tällöin voisi olla tarkoituksenmukaista, että suojan hakijalta ei perittäisi täysimääräisenä jostain suojamuodosta valtiolle aiheutuvia kustannuksia, mikäli se vähentäisi kyseisen suojamuodon käyttämistä. Patenti- ja rekisterihallituksen valituslautakunta käsittelee ensimmäisenä asteena teollisoikeudellisen suojahakemuksen

ratkaisemista tai kaupparekisteri-ilmoituksen rekisteröinnin epäämistä koskevat valitukset. Valittajalta perittävä maksu ei saisi nousta niin korkeaksi, että valittajan oikeusturva tosiasiallisesti vaarantuisi.

Hyödyllisyysmallioikeus on uusi suojamuoto, joka tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1992. Rekisteröinnin voimassaoloaika on neljä vuotta. Hyödyllisyysmalleista ei näin ollen kerry uudistamismaksuja ennen vuotta 1996. Teollisuuspoliittisesti ei olisi suotavaa, että hyödyllisyysmalleista perittävät maksut olisivat lain voimassaolon neljänä ensimmäisenä vuonna korkeampia kuin miksi ne määräytyisivät myöhemmin lain oltua pidemmän ajan voimassa. Omakustannusarvoa tai suoriteryhmäkohtaista kustannusvastaavuutta alempi maksu voisi tulla kysymykseen myös kansainvälisten sopimusten johdosta. Teollisoikeudellisen suojan antaminen on pitkälti määrätty kansainvälinen sopimuksin, joihin myös Suomi on liittynyt.

Maksuttomuus tai alennettu maksu voisi tulla kysymykseen myös rekisterinpidollisista syistä. Nykyisten säännösten nojalla leimaveroa ei ole peritty kaupparekisteri-ilmoituksesta, joka sisältää ainoastaan postiosoitteen muutoksen tai ilmoituksen elinkeinotoiminnan lakkaamisesta tai yhteisön purkamisesta. Kyseisten ilmoitusten jättäminen on erityisen tärkeää rekisteritietojen pitämiseksi ajantasalla. Maksua ei myöskään ole peritty patenti- ja rekisterihallitukselle julkistettaviksi jätetyistä tilinpäätösasiakirjoista eikä kaupparekisterin lomakkeista. Lomakkeiden maksuttomuus on mahdollistanut niiden tarkoituksenmukaisen jakelun eri pisteistä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin lisäksi, että maksu voitaisiin määrätä teollisuuspoliittisista taikka kansainvälisistä sopimuksista tai käytännöstä johtuvista tai muista vastaavista syistä omakustannusarvoa tai suoriteryhmäkohtaista kustannusvastaavuutta suuremmaksi. Omakustannusarvo tai suoriteryhmäkohtainen kustannusvastaavuus tulisi aina selvittää, vaikka maksu määrättäisiinkin siitä poiketen. Poikkeama voitaisiin määritellä esimerkiksi markkamääräisesti tietyn määräisenä tai tietyllä prosentilla alennettuna tai korotettuna omakustannusarvosta tai suoriteryhmäkohtaista kustannusvastaavuudesta taikka siten, että jotkut kustannukset jätetään ottamatta huomioon maksua määrättäessä.

Milloin julkisoikeudellisista suoritteista perittävä maksu määrätään 3 ja 4 momenteissa

mainituilla perusteilla omakustannusarvoon tai suoriteryhmäkohtaiseen kustannusvastaavuuteen verrattuna liian alhaiseksi tai korkeaksi, voidaan valtion talousarviossa joko osoittaa määräraha maksukertymän alijäämän kattamiseksi tai vastaavasti tulouttaa valtiolle julkisoikeudellisten suoritteiden maksukertymän mahdollinen ylijäämä.

4 §. *Muiden suoritteiden hinnat.* Pykälässä säädettäisiin liiketoiminnan luonteisen maksullisen toiminnan hinnoittelun peruste. Hinnoista päätettäisiin liiketaloudellisin perustein. Sen mukaan hinnoittelua tarkastellaan kannattavuusvaatimuksen näkökulmasta. Kannattavuusvaatimus tarkoittaa sitä, että tuotoilla tulee kattaa vähintään toiminnan kustannukset ja että toimintaan oman pääoman ehdoin sijoitetulle pääomalle on asetettava tuottovaade. Kannattavuusvaatimus pyritään toteuttamaan joustavalla hinnoittelulla siten, että hinnoittelussa otetaan kustannusten ohella huomioon kysyntä ja kilpailu. Hinnoiteltaessa liiketaloudellisin perustein alennuksia voidaan käyttää asianomaisen viranomaisen harkinnan mukaan, kunhan maksullinen toiminta hoidetaan kokonaisuudessaan kannattavuusvaatimuksen mukaisesti. Tällaista toimintaa voitaisiin tukea ja hintoja alentaa valtion talousarvioon otettavalla määrärahalta.

Valtion talousarviossa voidaan osoittaa määräraha myös julkisoikeudellisten suoritteiden maksukertymän alijäämän kattamiseksi tai tulouttaa valtiolle julkisoikeudellisten suoritteiden maksukertymän mahdollinen ylijäämä.

5 §. *Ministeriön toimivalta.* Pykälässä säädettäisiin maksujen määräämistä koskevasta ministeriön päätösvallasta. Kauppa- ja teollisuusministeriö päättäisi pääsääntöisesti tässä laissa tarkoitettujen julkisoikeudellisten suoritteiden maksuista. Kauppa- ja teollisuusministeriön päätösvalta koski myös muun viranomaisen kuin patentti- ja rekisterihallituksen tuottamia suoritteita, jotka perustuvat tai kohdistuvat patentti- ja rekisterihallituksen pitämään rekisteriin tai tiedostoon siinäkin tapauksessa, että kyseinen muu viranomainen hallinnollisesti kuuluisi toisen ministeriön alaisuuteen. Kaupparekisterin paikallisviranomaisina toimivat kihlakuntien rekisteritoimistot ovat sisäasiainministeriön ja maistraatit oikeusministeriön alaisia viranomaisia.

Ehdotuksen mukaan kauppa- ja teollisuusministeriön tulisi selvittää patentti- ja rekisterihallituksen ja muiden 1 §:ssä tarkoitettujen

viranomaisten suoritteet ja määritellä ne maksullisiin ja maksuttomiin noudattaen mitä valtion maksuperustelaisissa säädetään. Maksulliset suoritteet tulisi ryhmitellä julkisoikeudellisiin suoritteisiin tai suoriteryhmiin sekä toimintoihin tai suoritteisiin, joiden hinnoittelusta päätetään liiketaloudellisin perustein. Julkisoikeudelliset suoritteet tulisi edelleen ryhmitellä niihin, joista maksu peritään omakustannusarvon mukaan sekä niihin, joihin sovelletaan suoriteryhmäkohtaista kustannusvastaavuutta.

Julkisoikeudellisten suoritteiden osalta kauppa- ja teollisuusministeriö päättäisi myös suoritteista tai suoriteryhmistä, joista peritään kiinteät maksut. Ministeriö päättäisi myös maksun suuruuden määräämisestä omakustannusarvoa tai suoriteryhmäkohtaista kustannusvastaavuutta alemmaksi tai korkeammaksi sekä poikkeaman perusteen ja suuruuden.

Kauppa- ja teollisuusministeriön päätös julkaistaisiin säädöskokoelmassa.

6 §. *Viranomaisen toimivalta.* Pykälän mukaan toimivalta muissa kuin 5 §:ssä säädetyissä maksuja ja hinnoittelua koskevissa asioissa olisi asianomaisella viranomaisella. Kysymyksen tulisi lähinnä patentti- ja rekisterihallitus. Patentti- ja rekisterihallitus määräisi maksunsa ja julkaisisi hinnastonsa. Hinnaston muutokset olisivat tarvittaessa joustavasti tehtävissä.

7 §. *Maksujen jakautuminen viranomaisten kesken.* Pykälän mukaan maksun periä se viranomainen, jonka toimivaltaan kuuluu päätöksenteko kyseisen suoritteiden tuottamisesta. Maksu voitaisiin periä joko ennen suoritteiden tuottamista, esimerkiksi ilmoitus- tai hakemusmaksu tai suoritteiden tuottamisen jälkeen, kuten esimerkiksi otteesta perittävä maksu. Maksu voisi olla myös tietyin väliajoin erääntyvä vuosi- tai uudistamismaksu. Maksun perivä viranomainen olisi velvollinen korvaamaan suoritteiden tuottamiseen osallistuneelle muulle viranomaiselle osallistumisesta aiheutuneet kustannukset.

8 §. *Maksujen perintä.* Pykälään sisällytettäisiin säännös siitä, että maksu julkisoikeudellisista suoritteista saadaan periä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/61) säädetään. Liiketoiminnan luonteisen maksullisen toiminnan saatavien osalta tulisi sovellettavaksi yksityisoikeudellinen menettely eli yleensä ali- tai maksamismääräysmenettely.

9 §. *Tarkemmat säännökset.* Pykälässä annettaisiin valtuus säätää tarvittaessa asetuksella

3 §:n 2 momentissa tarkoitetuista kustannusvastaavuuteen kuuluvista kustannuksista sekä lain täytäntöönpanosta.

10 §. *Muut säännökset.* Pykälän 1 momentissa todettaisiin, että tätä lakia ei sovellettaisi siihen velkakirjojen pääomamäärän mukaan määräytyvään leimaveroon, joka peritään yritysikiinnitystä haattaessa. Sitä koskeva säännös on leimaverolain 45 §:ssä.

Pykälän 2 momentissa todettaisiin, että siltä osin kuin tässä laissa ei ole poikkeavia säännöksiä, noudatettaisiin valtion maksuperustelakia (150/92). Valtion maksuperustelasta tulisivat noudatettaviksi muun muassa maksullisia ja maksuttomia suoritteita koskevat yleiset perusteet. Valtion maksuperustelaki sisältää valtuutuksen säätää asetuksella omakustannusarvoon kuuluvista kustannuksista ja maksujen perimisestä. Valtion maksuperustelaki sallii myös säätää maksujen perimisestä toisinkin virastokohtaisesti, jos tarvetta olisi poiketa yleisistä säännöksistä. Pykälän mukaan valtion maksuperustelain nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä noudatettaisiin myös tämän lain suhteen.

1.2. Leimaverolaki

10 §. *Rekisteriotetta koskeva nimike.* Kun patentti- ja rekisterihallituksen rekisteriotteista ryhdytään perimään leimaveron sijasta maksu, ehdotetaan nimikkeen 2 ja 3 kohta kumottaviksi.

Yrityskiinnitysasiassa velkakirjaan merkittävää todistusta koskeva nimike. Kun yritysikiinnitysasiassa velkakirjaan merkittävästä todistuksesta ryhdytään perimään leimaveron sijasta maksua, ehdotetaan yritysikiinnitysasiassa velkakirjaan merkittävää todistusta koskeva nimike kumottavaksi.

12 §. Pykälässä säädetään leimaverovapaista toimituskirjoista. Koska pykälän 1 momentin 11 kohdan mukaisia karjanjalostusta varten perustetun siitoseläinosuuskunnan ja maataloudellisen koneosuuskunnan sääntöjen taikka työsääntöjen vahvistamista koskevia toimituskirjoja ei enää anneta, ehdotetaan lainkohtaa muutettavaksi siten, että näitä koskevat maininnat poistetaan.

Pykälän 1 momentin 29 kohdan mukaan leimaverosta on vapaa patentti- ja rekisterihallituksen ja sen valitusosaston antama päätös ja välipäätös. Pykälän 1 momentin 57 kohdan

mukaan on leimaverosta vapaa jäljennös osakeyhtiön yhtiöjärjestyksestä ja osuuskunnan säännöistä sekä ote kaupparekisteristä, jotka patentti- ja rekisterihallitus perus- tai muutosilmoituksen rekisteröimisen jälkeen ensimmäisen kerran antaa ilmoituksen tehneelle elinkeinonharjoittajalle. Kun patentti- ja rekisterihallituksen suoritteiden osalta siirrytään leimaverosta maksuihin, ehdotetaan pykälän 1 momentin 29 ja 57 kohta kumottaviksi.

14 §. *Kaupparekisteriin tehtävää ilmoitusta koskeva nimike.* Pykälässä säädetään asiakirjoista ja ilmoituksista perittävän leimaveron määrästä. Kun kaupparekisteri-ilmoituksista siirrytään perimään leimaveron sijasta maksua, ehdotetaan kaupparekisteriin tehtävää ilmoitusta koskeva nimike kumottavaksi.

15 §. Pykälän mukaan leimaverosta ovat vapaita muun muassa eräät kaupparekisteriin tehtävät ilmoitukset sekä patenttioikeuden siirtämistä koskeva uudistettu ilmoitus. Kun patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista siirrytään perimään leimaveron sijasta maksua, ehdotetaan pykälää muutettavaksi siten, että kyseiset kohdat poistetaan.

1.3. Patenttilaki

Voimassa olevan patenttilain 73 §:n mukaan patenttilaissa tarkoitetut maksut vahvistetaan asetuksella. Kun patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista säädetäisiin erillinen laki, pääsääntöisesti kauppa- ja teollisuusministeriö päättäisi maksuista säädöskokoelmassa julkaistavalla päätöksellään. Patenttilain 73 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus asetukseen poistetaan ja maksuista todetaan säädettävän erikseen.

1.4. Mallioikeuslaki

Voimassa olevan mallioikeuslain 47 §:n mukaan mallioikeuslaissa tarkoitetut maksut vahvistetaan asetuksella. Kun patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista säädetäisiin erillinen laki, pääsääntöisesti kauppa- ja teollisuusministeriö päättäisi maksuista säädöskokoelmassa julkaistavalla päätöksellään. Mallioikeuslain 47 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus asetukseen

poistetaan ja maksuista todetaan säädettävän erikseen.

1.5. Laki yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin

Voimassa olevan piirimallilain 45 §:n mukaan piirimallilaissa tarkoitettut maksut vahvistetaan asetuksella noudattaen, mitä valtion maksuperustelaisissa säädetään. Kun patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista säädettäisiin erillinen laki, pääsääntöisesti kauppaja- ja teollisuusministeriö päättäisi maksuista säädöskokoelmassa julkaistavalla päätöksellään. Piirimallilain 45 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus asetukseen poistetaan ja maksuista todetaan säädettävän erikseen.

1.6. Laki hyödyllisyysmallioikeudesta

Voimassa olevan hyödyllisyysmallioikeuslain 46 §:n mukaan hyödyllisyysmallioikeuslaissa tarkoitettut maksut vahvistetaan asetuksella. Kun patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista säädettäisiin erillinen laki, pääsääntöisesti kauppaja- ja teollisuusministeriö päättäisi maksuista säädöskokoelmassa julkaistavalla päätöksellään. Hyödyllisyysmallioikeuslain 46 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus asetukseen poistetaan ja maksuista todetaan säädettävän erikseen.

1.7. Tavaramerkkilaki

Voimassa olevan tavaramerkkilain 58 §:n mukaan asetuksella annetaan tarkemmat määräykset siitä, mitä hakijan on noudatettava rekisteröintiasioissa. Kun patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista säädettäisiin erillinen laki, pääsääntöisesti kauppaja- ja teollisuusministeriö päättäisi maksuista säädöskokoelmassa julkaistavalla päätöksellään. Tavaramerkkilain 58 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan maksuista todetaan säädettävän erikseen.

1.8. Kaupparekisterilaki

21 §. Jos ilmoitus voimassa olevan kauppa-

rekisterilain 21 §:n mukaan on puutteellinen tai jos rekisteriviranomainen havaitsee muun esteen rekisteröinnille, on hakijaa kehotettava annetussa määräajassa antamaan lausuntonsa tai ryhtymään tarvittaviin toimiin uhalla, että asia muuten raukeaa. Jos rekisteröimiselle on olemassa este senkin jälkeen, kun kehotuksessa tarkoitettu lausunto on annettu, rekisteröiminen on evättävä. Jotta rekisteröiminen voitaisiin evätä myös puuttuvan maksun takia, ehdotetaan pykälän 1 momenttia muutettavaksi siten, että hakijaa on kehotettava määräajassa suorittamaan säädetty maksu uhalla, että asia muuten raukeaa.

31 §. Voimassa olevan kaupparekisterilain 31 §:n mukaan tarkemmat säännökset muun muassa ilmoituksiin liitettävistä selvityksistä ja rekisteristä ja sen pitämisestä annetaan asetuksella. Kun patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista säädettäisiin erillinen laki, pääsääntöisesti kauppaja- ja teollisuusministeriö päättäisi maksuista säädöskokoelmassa julkaistavalla päätöksellään. Kaupparekisterilain 31 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan maksuista todetaan säädettävän erikseen.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset 1.1. kohdassa mainitun lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitetuista kustannusvastaavuuteen kuuluvista kustannuksista sekä lain täytäntöönpanosta annettaisiin tarvittaessa asetuksella.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1993. Kaupparekisteriin tehtäviin ilmoituksiin maksuihin perustuvaa järjestelmää sovellettaisiin kuitenkin vasta 1 päivästä syyskuuta 1993.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista peritään maksuja valtiolle sen mukaan kuin tässä laissa säädetään. Tätä lakia sovelletaan myös sellaiseen muun viranomaisen tuottamaan suoritteeseen, joka perustuu tai kohdistuu patentti- ja rekisterihallituksen pitämään rekisteriin tai tiedostoon.

2 §

Määritelmää

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *suoritteella* patentti- ja rekisterihallituksen tai muun 1 §:ssä tarkoitetun viranomaisen virkatoimia, niiden tuottamia palveluja ja tavaroita sekä muuta toimintaa;

2) *julkisoikeudellisella suoritteella* patentti- ja rekisterihallituksen tai muun 1 §:ssä tarkoitetun viranomaisen suoritetta, jonka kysyntä perustuu lakiin tai asetukseen ja jonka tuottamiseen mainituilla viranomaisilla on tosiasiallinen yksinoikeus; sekä

3) *suoriteryhmäkohtaisella kustannusvastaavuudella* patenttioikeuden, tavaramerkin, mallioikeuden, hyödyllisyysmallioikeuden ja integroidun piirin piirimallin muodostamiin suoriteryhmiiin kuuluvien suoritteiden rekisteröimisestä ja voimassapitämisestä perittävien maksujen kokonaismäärän määräämistä siten, että maksujen kokonaismäärä vastaa kyseisen rekisterin (suoriteryhmän) ylläpitämisestä valtiolle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää.

3 §

Julkisoikeudellisista suoritteista perittävät maksut

Julkisoikeudellisesta suoritteesta valtiolle perittävän maksun suuruuden tulee vastata suoritteiden tuottamisesta valtiolle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää (omakustannusarvo).

Edellä 2 §:n 3 kohdassa lueteltuihin suoriteryhmiiin kuuluvien suoritteiden rekisteröimisestä

ja voimassapitämisestä perittävän maksun suuruus voidaan kuitenkin määrätä suoriteryhmäkohtaisen kustannusvastaavuuden perusteella ottaen huomioon vuosittain jätettävien rekisteröinti- ja voimassapitämishakemusten arvioitu lukumäärä sekä 3 ja 4 momentin säännökset. Tämän momentin mukaan määräytyvät maksut voidaan vahvistaa siten, että maksu on sitä korkeampi mitä pidemmän ajan rekisteröinti on voimassa.

Tässä laissa tarkoitettua viranomaisen tai viranomaisten samanlaatuisista suoritteista voidaan määrätä saman suuruinen maksu silloinkin, kun suoritteiden tuottamisesta valtiolle aiheutuvat kustannukset poikkeavat toisistaan. Tällaisen kiinteän maksun suuruutta määrättäessä on otettava huomioon suoritteiden keskimääräinen kokonaiskustannus.

Teollisuuspoliittisista tai oikeudenhoitoon, uuden suoriteen käyttöönottoon tai rekisteritietojen ajantasallapitoon liittyvistä taikka kansainvälisistä sopimuksista tai käytännöstä johtuvista syistä maksu voidaan määrätä perittäväksi yleisesti suoritteiden omakustannusarvoa tai suoriteryhmäkohtaista kustannusvastaavuutta alempana tai jättää kokonaan perimättä. Teollisuuspoliittisista taikka kansainvälisistä sopimuksista tai käytännöstä johtuvista tai muista erityisistä syistä maksu, joka muutoin määrättäisiin suoritteiden omakustannusarvoa tai suoriteryhmäkohtaista kustannusvastaavuutta vastaavaksi, saadaan määrätä tätä korkeammaksi.

4 §

Muiden suoritteiden hinnat

Patentti- ja rekisterihallituksen muiden kuin 3 §:ssä tarkoitettujen suoritteiden hinnoista päätetään liiketaloudellisin perustein. Valtion talousarviossa voidaan osoittaa määräraha liiketaloudellisin perustein hinnoiteltujen suoritteiden hintojen alentamiseksi.

5 §

Ministeriön toimivalta

Kauppa- ja teollisuusministeriö päättää nou-

dattaen mitä valtion maksuperustelaissa (150/92) säädetään, mitkä patentti- ja rekisterihallituksen ja 1 §:ssä tarkoitetut muun viranomaisen suoritteet tai suoriteryhvät ovat maksullisia ja mistä suoritteesta tai suoriteryhmästä maksu määrätään omakustannusarvon, mistä suoriteryhmäkohtaisen kustannusvastaavuuden perusteella ja mistä liiketaloudellisin perustein.

Kauppa- ja teollisuusministeriö päättää myös 3 §:n 3 momentissa tarkoitetuista kiinteistä maksuista. Lisäksi ministeriö päättää, mistä suoritteesta tai suoriteryhmästä ja millä 3 §:n 4 momentissa sanotulla perusteella sekä miten maksun suuruus voidaan määrätä suoritteen omakustannusarvosta tai suoriteryhmäkohtaisesta kustannusvastaavuudesta poiketen.

6 §

Viranomaisen toimivalta

Muissa kuin 5 §:ssä sanotuissa tapauksissa toimivalta maksuja ja suoritteiden hinnoittelua koskevilla asioilla on asianomaisella viranomaisella.

7 §

Maksujen jakautuminen viranomaisten kesken

Maksun perii se viranomainen, jonka toimivaltaan kuuluu päätöksenteko kyseisen suoritteen tuottamisesta. Maksun perivä viranomainen on velvollinen korvaamaan suoritteen tuottamiseen osallistuneelle muulle viranomaiselle osallistumisesta aiheutuneet kustannukset.

8 §

Maksujen perintä

Maksu tämän lain 2 §:n 1 momentin 2

kohdassa tarkoitetuista julkisoikeudellisista suoritteista saadaan periä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoimin annetussa laissa (367/61) säädetään.

Perittäessä saatavia 4 §:ssä tarkoitetuista muista suoritteista noudatetaan, mitä yksityisoikeudellisten saatavien perinnästä säädetään.

9 §

Tarkemmat säännökset

Tarkempia säännöksiä 3 §:n 2 momentissa tarkoitetuista suoriteryhmäkohtaiseen kustannusvastaavuuteen kuuluvista kustannuksista sekä lain täytäntöönpanosta voidaan antaa tarvittaessa asetuksella.

10 §

Muut säännökset

Yrityskiinnityksen velkikirjojen pääomamäärän mukaan määräytyvästä leimaverosta säädetään erikseen.

Muilta osin noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä säädetään tai määrätään.

11 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1993.

Tämän lain säännöksiä sovelletaan leimaverolain 14 §:ssä tarkoitettuihin kaupparekisteriin tehtäviin ilmoituksiin kuitenkin vasta 1 päivästä syyskuuta 1993.

2.

Laki**leimaverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 6 päivänä elokuuta 1943 annetun leimaverolain (662/43) 10 §:n *Rekisteriotetta* koskevan nimikkeen 2 ja 3 kohta ja *Yrityskiinnitysasiassa velkakirjaan merkittävää todistusta* koskeva nimike, 12 §:n 1 momentin 29 ja 57 kohta sekä 14 §:n *Kaupparekisteriin tehtävää ilmoitusta* koskeva nimike,

sellaisina kuin ne ovat, 10 §:n *Rekisteriotetta* koskevan nimikkeen 2 ja 3 kohta ja *Yrityskiinnitysasiassa velkakirjaan merkittävää todistusta* koskeva nimike, 14 §:n *Kaupparekisteriin tehtävää ilmoitusta* koskeva nimike 20 päivänä joulukuuta 1991 annetussa laissa (1555/91) sekä 12 §:n 1 momentin 29 kohta 19 päivänä marraskuuta 1971 annetussa laissa (776/71) ja 57 kohta 12 päivänä kesäkuuta 1980 annetussa laissa (419/80); sekä

muutetaan 12 §:n 1 momentin 11 kohta ja 15 §,

sellaisina kuin ne ovat, 12 §:n 1 momentin 11 kohta 23 päivänä joulukuuta 1987 annetussa laissa (1118/87) ja 15 § mainitussa 20 päivänä joulukuuta 1991 annetussa laissa, seuraavasti:

12 §

Leimaverosta ovat vapaat toimituskirjat:

asioissa, jotka koskevat:

11) metsästäjain keskusjärjestön, riistanhoitoyhdistyksen, vesilintujen suojeluyhdistyksen, kalastuskunnan tai kalastushoitoyhtymän sääntöjen taikka työsääntöjen vahvistamista;

15 §

Edellä 14 §:ssä säädetystä leimaverosta ovat vapaat:

asiakirja, joka on laadittu kuoletetun asiakirjan sijaan, jos tämä todistettavasti on ollut säädetyllä leimalla varustettu; asiakirjan kaksoiskappale;

ilmoitus avustuskassarekisteriin; sekä

vekseli, joka on Suomen ulkopuolella maksettava, asianmukaisesti leimalla varustetun vekselin kaksoiskappale ja rahalaitoksen asettama maksujen välitykseen tarkoitettu oma vekseli; samoin kuin

talletuspankkien, rahoitustoimintalaissa (1544/91) tarkoitettujen luottolaitosten, arvopaperinvälityslikkeiden, vakuutuslaitosten ja ulkomaisten luottolaitosten Suomessa olevien sivukonttoreiden toistensa maksettaviksi asettamat vekselit.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1993. Lain 14 §:n kaupparekisteriin tehtävää ilmoitusta koskeva nimike kumotaan kuitenkin vasta 1 päivänä syyskuuta 1993.

3.

Laki**patenttilain 73 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun patenttilain (550/67) 73 §, sellaisena kuin se on
 10 päivänä toukokuuta 1985 annetussa laissa (387/85), seuraavasti:

73 §

Tämän lain mukaan perittävistä maksuista säädetään erikseen. Vuosimaksuista voidaan tällöin säätää, että yksi tai useampi ensimmäisistä maksuvuosista on maksuton.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1993.

4.

Laki**mallioikeuslain 47 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 12 päivänä maaliskuuta 1971 annetun mallioikeuslain (221/71) 47 §:n 2 momentti
 seuraavasti:

47 §

Tämän lain mukaan perittävistä maksuista säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1993.

5.

Laki**yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin annetun lain 45 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin 11 päivänä tammikuuta 1991 annetun
 lain (32/91) 45 § seuraavasti:

45 §

Maksut.

Tämän lain mukaan perittävistä maksuista

säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1993.

6.

Laki**hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 46 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hyödyllisyysmallioikeudesta 10 päivänä toukokuuta 1991 annetun lain (800/91) 46 § seuraavasti:

46 §

Tämän lain mukaan perittävästä maksuista säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1993.

7.

Laki**tavaramerkkilain 58 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 10 päivänä tammikuuta 1964 annetun tavaramerkkilain (7/64) 58 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

58 §

Tämän lain mukaan perittävästä maksuista säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1993.

8.

Laki**kaupparekisterilain 21 ja 31 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 2 päivänä helmikuuta 1979 annetun kaupparekisterilain (129/79) 21 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 9 päivänä maaliskuuta 1990 annetussa laissa (232/90), sekä *lisätään* 31 §:ään, sellaisena kuin se on 4 päivänä joulukuuta 1981 annetussa laissa (834/81), uusi 2 momentti seuraavasti:

21 §

Jos ilmoitus on puutteellinen tai jos säädettyä maksua ei ole suoritettu taikka jos rekisteriviranomainen havaitsee muun esteen rekisteröinnille, ilmoituksen tekijää on kehotettava määräajassa, jonka tulee olla vähintään kaksi kuukautta, antamaan lausuntonsa tai ryhtymään tarvittaviin toimiin uhalla, että asia muuten raukeaa.

31 §

Tämän lain mukaan perittävistä maksuista säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1993.

Helsingissä 11 päivänä syyskuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Ole Norrback*

2.

Laki**leimaverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 6 päivänä elokuuta 1943 annetun leimaverolain (662/43) 10 §:n *Rekisteriotetta* koskevan nimikkeen 2 ja 3 kohta ja *Yrityskiinnitysasiassa velkakirjaan merkittävää todistusta* koskeva nimike, 12 §:n 1 momentin 29 ja 57 kohta sekä 14 §:n *Kaupparekisteriin tehtävää ilmoitusta* koskeva nimike,

sellaisina kuin ne ovat, 10 §:n *Rekisteriotetta* koskevan nimikkeen 2 ja 3 kohta ja *Yrityskiinnitysasiassa velkakirjaan merkittävää todistusta* koskeva nimike, 14 §:n *Kaupparekisteriin tehtävää ilmoitusta* koskeva nimike 20 päivänä joulukuuta 1991 annetussa laissa (1555/91) sekä 12 §:n 1 momentin 29 kohta 19 päivänä marraskuuta 1971 annetussa laissa (776/71) ja 57 kohta 12 päivänä kesäkuuta 1980 annetussa laissa (419/80), sekä

muutetaan 12 §:n 1 momentin 11 kohta ja 15 §,

sellaisina kuin ne ovat, 12 §:n 1 momentin 11 kohta 23 päivänä joulukuuta 1987 annetussa laissa (1118/87) ja 15 § mainitussa 20 päivänä joulukuuta 1991 annetussa laissa, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 §

Seuraavat toimituskirjat tai viranomaiselle esitettyyn asiakirjaan merkityt lupatodistukset, mikäli ne eivät ole leimaverosta vapaat, on 6 ja 8 §:ssä säädetyn leiman sijasta varustettava leimalla seuraavin säännöksin:

Rekisteriote:

2) *muista patenti- ja rekisterihallituksesta pidetyistä rekistereistä kuin kaupparekisteristä* 70 markkaa;

(2 ja 3 kohta *kumotaan*)

3) *kaupparekisteristä* 70 markkaa sekä *rekisteritoimiston paikallisviranomaisena pitämästä kaupparekisteriin perustuvasta paikallisuettelosta* 70 markkaa;

Yrityskiinnitysasiassa velkakirjaan merkittävä todistus 290 markkaa. Kun samassa asiassa todistus merkitään useampaan kuin yhteen velkakirjaan, tässä tarkoitettu leimavero suoritetaan vain yhdestä todistuksesta.

(*nimike kumotaan*)

12 §

Leimaverosta ovat vapaat toimituskirjat:

asioissa, jotka koskevat:

Voimassa oleva laki

11) karjanjalostusta varten perustetun siitoseläinosuuskunnan, maataloudellisen koneosuuskunnan, metsästäjien keskusjärjestön, riistanhoitoyhdistyksen, vesilintujen suojeluyhdistyksen, kalastuskunnan tai kalastushoitoyhtymän sääntöjen taikka työ sääntöjen vahvistamista;

29) patenti- ja rekisterihallituksen ja sen valitusosaston antama päätös ja välipäätös;

57) jäljennös osakeyhtiön yhtiöjärjestyksestä ja osuuskunnan säännöistä sekä ote kaupparekisteristä, jotka patenti- ja rekisterihallitus perus- tai muutosilmoituksen rekisteröimisen jälkeen ensimmäisen kerran antaa ilmoituksen tehneelle elinkeinonharjoittajalle.

Ehdotus

11) metsästäjien keskusjärjestön, riistanhoitoyhdistyksen, vesilintujen suojeluyhdistyksen, kalastuskunnan tai kalastushoitoyhtymän sääntöjen taikka työ sääntöjen vahvistamista;

(29 kohta kumotaan)

(57 kohta kumotaan)

14 §

Jäljempänä mainituista asiakirjoista ja ilmoituksista, mikäli ne eivät ole leimaverosta vapaat, peritään leimaverot seuraavin määrin:

Ilmoitus kaupparekisteriin:

1) yksityisen elinkeinonharjoittajan perusilmoitus 350 markkaa, avoimen yhtiön sekä kommandiittiyhtiön perusilmoitus 700 markkaa ja muun elinkeinonharjoittajan perusilmoitus 1 400 markkaa;

2) osakeyhtiön yhtiöjärjestyksen ja osuuskunnan sääntöjen muuttamista, avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön muuttamista osakeyhtiöksi sekä yhdistyksen muuttamista osuuskunnaksi koskeva muutosilmoitus 1 400 markkaa ja muu muutosilmoitus 280 markkaa.

(nimike kumotaan)

15 §

Edellä 14 §:ssä säädetystä leimaverosta ovat vapaat:

asiakirja, joka on laadittu kuoletetun asiakirjan sijaan, jos tämä todistettavasti on ollut säädetyllä leimalla varustettu;

asiakirjan kaksoiskappale;

ilmoitus kaupparekisteriin postiosoitteen muuttamisesta, elinkeinotoiminnan lakkaamisesta, niin myös keskinäistä palo-, eläin- ja kalastusvakuutus yhdistystä, karjanjalostamista varten perustettua siitoseläinosuuskuntaa ja maataloudellista koneosuuskuntaa koskeva rekisteri-ilmoitus, samoin kuin ilmoitus avustuskassarekisteriin;

15 §

Edellä 14 §:ssä säädetystä leimaverosta ovat vapaat:

asiakirja, joka on laadittu kuoletetun asiakirjan sijaan, jos tämä todistettavasti on ollut säädetyllä leimalla varustettu;

asiakirjan kaksoiskappale;

ilmoitus avustuskassarekisteriin; sekä

Voimassa oleva laki

uudistettu ilmoitus, sitten kun asianmukaisesti leimalla varustettu ilmoitus patenttioikeuden siirtämisestä on hylätty; sekä

vekseli, joka on maksettava Suomen ulkopuolella, asianmukaisesti leimalla varustetun vekselin kaksoiskappale ja rahalaitoksen asettama maksujen välitykseen tarkoitettu oma vekseli; samoin kuin

talletuspankkien, rahoitustoimintalaissa tarkoitettujen luottolaitosten, arvopaperinvälitysliikkeiden, vakuutuslaitosten ja ulkomaisten luottolaitosten Suomessa olevien sivukonttoreiden toistensa maksettaviksi asettamat vekselit.

Ehdotus

vekseli, joka on maksettava Suomen ulkopuolella, asianmukaisesti leimalla varustetun vekselin kaksoiskappale ja rahalaitoksen asettama maksujen välitykseen tarkoitettu oma vekseli; samoin kuin

talletuspankkien, rahoitustoimintalaissa (1544/91) tarkoitettujen luottolaitosten, arvopaperinvälitysliikkeiden, vakuutuslaitosten ja ulkomaisten luottolaitosten Suomessa olevien sivukonttoreiden toistensa maksettaviksi asettamat vekselit.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1993. Lain 14 §:n kaupparekisteriin tehtävää ilmoitusta koskeva nimike kumotaan kuitenkin vasta 1 päivänä syyskuuta 1993.

3.

Laki**patenttilain 73 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun patenttilain (550/67) 73 §, sellaisena kuin se on 10 päivänä toukokuuta 1985 annetussa laissa (387/85), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

73 §

Tässä laissa tarkoitettut maksut vahvistetaan asetuksella. Vuosimaksuista voidaan tällöin säätää, että yksi tai useampi ensimmäisistä maksuvuosista on maksuton.

Ehdotus

73 §

Tämän lain mukaan perittävistä maksuista säädetään erikseen. Vuosimaksuista voidaan tällöin säätää, että yksi tai useampi ensimmäisistä maksuvuosista on maksuton.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1993.

4.

Laki**mallioikeuslain 47 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 12 päivänä maaliskuuta 1971 annetun mallioikeuslain (221/71) 47 §:n 2 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

47 §

47 §

Tässä laissa tarkoitetut maksut vahvistetaan asetuksella.

Tämän lain mukaan perittävistä maksuista säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1993.

5.

Laki**yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin annetun lain 45 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin 11 päivänä tammikuuta 1991 annetun lain (32/91) 45 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

45 §

45 §

*Maksujen vahvistaminen.**Maksut*

Tässä laissa tarkoitetut maksut vahvistetaan asetuksella noudattaen, mitä valtion maksupöytäkirjoissa (980/73) säädetään.

Tämän lain mukaan perittävistä maksuista säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1993.

6.

Laki**hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 46 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hyödyllisyysmallioikeudesta 10 päivänä toukokuuta 1991 annetun lain (800/91) 46 §
 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

46 §

Tässä laissa tarkoitetut maksut vahvistetaan
 asetuksella.

46 §

*Tämän lain mukaan perittävästä maksuista
 säädetään erikseen.*

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1993.

7.

Laki**tavaramerkkilain 58 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 10 päivänä tammikuuta 1964 annetun tavaramerkkilain (7/64) 58 §:ään uusi 2 momentti
 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

58 §

*Tämän lain mukaan perittävästä maksuista
 säädetään erikseen.*

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1993.

8.

Laki

kaupparekisterilain 21 ja 31 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 2 päivänä helmikuuta 1979 annetun kaupparekisterilain (129/79) 21 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 9 päivänä maaliskuuta 1990 annetussa laissa (232/90), sekä

lisätään 31 §:ään, sellaisena kuin se on 4 päivänä joulukuuta 1981 annetussa laissa (834/81), uusi 2 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

21 §

Jos ilmoitus on puutteellinen tai jos rekisteriviranomainen havaitsee muun esteen rekisteröinnille, ilmoituksen tekijää on kehotettava määrääjässä, jonka tulee olla vähintään kaksi kuukautta, antamaan lausuntonsa tai ryhtymään tarvittaviin toimiin uhalla, että asia muuten raukeaa.

21 §

Jos ilmoitus on puutteellinen tai *jos säädettyä maksua ei ole suoritettu taikka* jos rekisteriviranomainen havaitsee muun esteen rekisteröinnille, ilmoituksen tekijää on kehotettava määrääjässä, jonka tulee olla vähintään kaksi kuukautta, antamaan lausuntonsa tai ryhtymään tarvittaviin toimiin uhalla, että asia muuten raukeaa.

31 §

Tämän lain mukaan perittävistä maksuista säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1993.

